

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
кафедра цивільного та господарського права

**МАТЕРІАЛИ
ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

дисципліни

«ОСВІТНЄ ПРАВО»

Дніпропетровськ
НГУ
2011

Матеріали інформаційно-методичного забезпечення дисципліни «Освітнє право» / Упоряд. : Д.Є. Андрєєва. – Д. : Державний ВНЗ «НГУ», 2011. – 30 с.

Упорядник:

Андрєєва Д.Є., доцент кафедри цивільного та господарського права.

Схвалено методичною комісією з напрямку 0601 «Право» (протокол № ___ від «___» _____ 2010 р.) за поданням кафедри цивільного та господарського права (протокол № __ від «___» _____ 2010 р.).

Рекомендовано до видання Редакційною радою Державного ВНЗ «НГУ» (протокол № _6_ від «_20_» __06____ 2011 р.).

Подано інформаційно-методичне забезпечення з наступних видів освітньої діяльності: лекцій та самостійної роботи студентів з дисципліни «Освітнє право».

Відповідальний за випуск завідувач кафедри цивільного та господарського права, кандидат юридичних наук, доцент Кірін Р.С.

Друкується у редакційній обробці упорядників.

ЗМІСТ

1. Навчальна програма нормативної дисципліни "Освітнє право"	4
1.1. Вступ	6
1.2. Робоча програма нормативної дисципліни "Освітнє право"	8
1.3. Зміст тем дисципліни	10
1.4. Теми завдань для контрольних робіт	13
1.5. Методичні вказівки до написання контрольних робіт	16
1.6. Засоби для проведення підсумкового контролю	19
2. Методичні рекомендації до самостійного вивчення нормативної дисципліни "Освітнє право"	19
2.1. Вступ	20
2.2. Путівник джерелами інформації	21
2.3. Контрольні питання для самостійного оцінювання знань з дисципліни "Освітнє право"	25
2.4. Рекомендована література	28

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ОСВІТНЄ ПРАВО"

*освітньо-професійної програми бакалаврів
підготовки напрямку 6.030401 Право*

Чинний від 2010-01.09

Видання офіційне

Дніпропетровськ
НГУ
2011

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО

Кафедрою цивільного та господарського права

2. ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

наказом ректора Національного гірничого університету

від від ____ _____ 2010 р. № ____

3. ВВЕДЕНО

вперше

4. РОЗРОБНИКИ СТАНДАРТУ

Андрєєва Дарія Євгеніївна, доцент кафедри цивільного та господарського права, кандидат юридичних наук

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений без дозволу Національного гірничого університету.

1.1. ВСТУП

Освітнє право є нормативною дисципліною (цикл професійно-практичної підготовки) для студентів всіх форм навчання напряму підготовки 6.030401 Право.

Основні завдання підготовки полягають в тому, щоб закласти основи правових, освітніх та освітянських аспектів підготовки майбутніх юристів, в т.ч. сформувати у студентів систему знань щодо суті й соціального значення вищої освіти, сучасних тенденцій її розвитку; прищепити навички самостійного й ефективного навчання в університеті з урахуванням світових освітніх тенденцій.

Цей стандарт є складовою стандартів вищої освіти Національного гірничого університету.

Програма навчальної дисципліни - нормативний документ, який складається на підставі освітньо-професійних програм підготовки (ОПП) бакалаврів напряму 6.030401 Право. Програма визначає компетенції та відповідні змістові модулі, що підлягають засвоєнню студентами, які навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр права.

Змістовий модуль – сукупність навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові та подана в освітньо-професійній програмі підготовки фахівців (ОПП). Модуль – задокументована сукупність змістових модулів, що реалізується певними видами навчальних занять з визначеними цілями (лекції, практичні, семінарські тощо).

Компетенції, що визначені в програмі, є об'єктом діагностики під час контрольних заходів.

Дана програма навчального курсу «Освітнє право» базується на новітніх доктринальних та нормативних джерелах освітнього права. В ній відображено еволюцію освітнього законодавства, основні напрямки та форми реалізації реформи в галузі освіти, що провадиться в Україні, надані основні відомості про освітнє право зарубіжних країн.

Важливим вбачаємо і акцентуалізацію на участь України в Болонському процесі та вплив даного фактору на подальший розвиток законодавства про освіту в Україні.

Оригінальність наданого підходу до викладання освітнього права складається в послідовному освітленні наступних розділів (елементів) курсу: поняття освітнього права; догма освітнього прав; джерела освітнього права України та зарубіжних країн; теорія і практика інтернаціоналізації сучасного освітнього процесу.

Викладання навчального курсу передбачає використання проблемно-орієнтованої методики навчання.

В результаті вивчення дисципліни «Освітнє право» студенти повинні **вміти:**

- орієнтуватися в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти;
- визначити зміст та склад освітніх правовідносин;
- організувати процес самостійної навчальної роботи;
- оцінювати рівень засвоєння власних знань з визначеної дисципліни;
- користуватися фондами бібліотеки, в т.ч. електронними носіями пошукової інформації;
- застосовувати нормативно-правові акти з освітнього законодавства України в своїй практичній діяльності.

знати:

- основні категорії та поняття освітнього права;
- механізм та гарантії реалізації на практиці конституційного права кожного на освіту;
- правовий статус учасників правовідносин в галузі освіти;
- основи нормативно-правового регулювання економічних (господарських), фінансових, та управлінських (адміністративних) аспектів освітньої діяльності;
- міжнародно-правові стандарти в галузі освіти;
- основні характеристики Болонського процесу;
- особливості участі України у формуванні єдиного європейського освітнього простору.

Відомо, що вивчення дисципліни тільки за конспектами лекцій недостатньо. Засвоєння матеріалу може бути досягнуто на основі систематичної роботи з навчальною та нормативно-правовою літературою. Конспект полегшує розуміння і засвоєння матеріалу підручника. Він указує, що в підручнику є найважливішим і дає додаткову інформацію.

Тому перед кожною лекцією рекомендується проглянути конспект попередньої лекції, а після того, як лектор закінчить викладання розділу дисципліни, варто проробити його за конспектом та за підручником. У цьому випадку навчальна дисципліна засвоюється настільки глибоко, що перед контрольними заходами залишається лише закріпити знання.

1.2. ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

Стандарт поширюється на кафедри Державного ВНЗ «Національний гірничий університет», що ведуть викладання нормативної дисципліни «Освітне право».

Стандарт встановлює:

- компетенції, що має опанувати спеціаліст і магістр, які навчаються на базі ОПП бакалавра;
- перелік змістових модулів, що опосередковує освітні та професійні компетенції;
- розподіл навчального матеріалу за видами занять;
- норми часу на викладання та засвоєння інформаційної бази для заочної форми навчання;
- форму підсумкового контролю;
- відповідальність за якість освітньої та професійної підготовки;
- інформаційно-методичне забезпечення навчальної дисципліни;
- вимоги до засобів діагностики.

Стандарт придатний для цілей сертифікації фахівців та атестації випускників вищих навчальних закладів.

1.3. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

1.3.1. Закон України «Про вищу освіту».

1.3.2. Освітньо-професійна програма вищої освіти підготовки бакалаврів.

1.3.3. СВО НГУ ІМЗ-09. Організація видання інформаційно-методичного забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2009. – 60 с.

1.3.4. СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.

1.4. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія держави і права»

«Історія держави і права України»

«Вступ до юриспруденції»

1.5. ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг (всього по дисципліні разом з практичними заняттями) – 2 кредити ECTS (72 академічні години).

Аудиторні заняття (лекції)– 14 академічних годин.

Аудиторні заняття (практичні)– 7 академічних годин.

Самостійна робота – 48 академічних годин.

Контрольні заходи – 3 години.

1.6. КОМПЕТЕНЦІЇ, ЩО НАБУВАЮТЬСЯ, ТА ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модулі	Компетенції (з використанням матеріалу модуля студент повинен уміти)	Змістові модулі	Розподіл часу		
			аудиторний	самостійна робота	Загальний
1	2	3	4	5	6
№ 1	Орієнтуватися в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти. Визначити зміст та склад освітніх правовідносин. Організувати процес самостійної навчальної роботи. Оцінювати рівень засвоєння власних знань з визначеної дисципліни. Користуватися фондами бібліотеки, в т.ч. електронними пошуковими базами. Розбиратися в понятті, змісті і складі системи освіти України. Осягати мету і принципи управління системою освіти. Застосовувати нормативно-правові акти з освітнього законодавства України в своїй практичній діяльності. Виявляти тенденції розвитку законодавства в галузі освіти України з урахуванням інституціональних і правових наслідків входження України до Болонського процесу та впливу міжнародно-правових актів	Лекції – 1 семестр, II чверть (1...7 тиждень) Аудиторні – 2 години на тиждень			
		Практичні заняття - 1 семестр, II чверть (1...7 тиждень), аудиторні – 1 година на тиждень			
		1. Загальні положення про освітню діяльність.	1	6	7
		2. Основи правового регулювання в галузі освіти. Правовідносини в галузі освіти. Учасники цих правовідносин.	3	6	9
		3. Університетська освіта в контексті Болонського процесу. Управління освітнім закладом.	3	6	9
		4. Поняття, предмет та методи освітнього права.	3	6	9
		5. Система освіти в Україні. Управління системою освіти.	3	6	9
		6. Джерела освітнього права.	3	6	9
		7. Міжнародно-правові стандарти в галузі освіти. Україна і Болонський процес.	2	6	8
		8. Основи освітнього права зарубіжних країн.	3	6	9
	Контрольні заходи: 8 тиждень	3	-	3	
Разом по дисципліні			24	48	72
Частка навантаження			33,5%	66,5%	100%

1.7. ЗМІСТ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ

1.1. Понятійний апарат дисципліни

Визначення ключових понять, категорій та термінології дисципліни. Особливості їх застосування. Співвідношення та розмежування суміжних понять.

1.2. Генезис правового регулювання в галузі освіти в законодавстві та у правовій доктрині

Еволюція освітньої діяльності. Основні етапи становлення і розвитку законодавства про освіту. Основні пріоритети в розвитку освіти в Україні.

ТЕМА 2. ОСНОВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

2.1. Правове регулювання в галузі освіти

Поняття правового регулювання в галузі освіти. Сфера застосування та механізм правового регулювання в галузі освіти. Загальна характеристика системи нормативно-правових підвалин, які творять законодавство про освіту.

2.2. Правовідносини в галузі освіти

Освітні відносини. Відносини, які регулюються законодавством про освіту. Поняття правовідносин в галузі освіти. Визначення і характеристика структурних елементів. Зміст та структура змісту правовідносин в галузі освіти.

2.3. Учасники правовідносин в галузі освіти

Суб'єктивний склад. Об'єкти правовідносин в галузі освіти. Співвідношення суб'єктивної та об'єктивної сторони правовідносин в галузі освіти за змістом. Педагогічні та інші працівники освітнього закладу.

ТЕМА 3. УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ЗАКЛАДОМ

3.1. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою

Поєднання освіти і науки шляхом фундаменталізації освіти. Європейська система трансферу та акумуляції кредитів (ECTS), її структура. Кредитно-модульна система підготовки фахівців як засіб адаптації вищої освіти України до вимог Болонського процесу. Інформаційно-методичне забезпечення навчального процесу. Індивідуальний навчальний план студента та контроль його виконання. Права та обов'язки суб'єктів навчального процесу. Модернізація форм і методів навчання студентів в контексті кредитно-модульної системи.

3.2. Організація навчального процесу в університеті

Форми навчання у вищому навчальному закладі. Форми організації навчального процесу. Освітні і освітньо-кваліфікаційні рівні. Види навчальних занять. Структурні підрозділи університету. Регламент університету. Основні документи з організації навчального процесу: понятійний апарат, терміни та визначення. Сутність еквівалентності документів про освіту. Поняття «визнання» і його різновиди. Додаток до диплома. Бібліотека університету і правила користування її фондами. Тематичний пошук інформації за допомогою елект-

ронних носіїв. Основні портали.

3.3. Фахова підготовка у вищому навчальному закладі

Освітньо-професійна програма – вимоги до змісту, обсягу та рівню освітньої та професійної підготовки бакалавра за напрямом 6.030401 – «Право». Навчальний план підготовки бакалавра, його структура і перелік дисциплін. Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра, його виробничі функції. Роль юридичної науки в розвитку державних та економічних відносин.

3.4. Управління освітнім закладом

Принципи управління освітнім закладом. Особливості управління ВНЗ. Органи управління ОЗ. Органи самоуправління ОЗ. Студентське самоврядування. Соціально-культурна інфраструктура університету.

ТЕМА 4. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ ТА МЕТОДИ ОСВІТНЬОГО ПРАВА

4.1. Поняття освітнього права

Освітнє право як комплексна галузь законодавства. Наука освітнього права. Навчальна дисципліна «Освітнє право».

4.2. Предмет освітнього права

Освіта та освітні відносини.

4.3. Методи освітнього права

Приписи, дозволи та заборони в освітньому праві. Використання методів заохочення, рекомендацій та узгодження при регулюванні відносин в галузі освіти.

ТЕМА 5. СИСТЕМА ОСВІТИ В УКРАЇНІ. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОСВІТИ

5.1. Поняття та елементи системи освіти

5.2. Освітні програми

Поняття, правова природа і структура освітньої програми. Класифікація. Форми реалізації.

5.3. Рівні освіти

5.4. Класифікація освітніх закладів в Україні

5.5. Форми отримання освіти

5.6. Управління системою освіти в Україні

Поняття, цілі та принципи управління системою освіти. Система органів управління освітою. Компетенція органів управління освітою. Контроль в системі освіти. Порядок створення і реєстрації ОЗ. Ліцензування освітньої діяльності та її правові наслідки. Реорганізація та ліквідація ОЗ.

ТЕМА 6. ДЖЕРЕЛА ОСВІТНЬОГО ПРАВА

6.1. Поняття джерела освітнього права

6.2. Система джерел освітнього права

Законодавство України про освіту і права громадян на освіту. Норми освітнього права у «непрофільних» законах. Підзаконні нормативні акти в системі джерел освітнього права.

6.3. Проблеми розвитку та напрями удосконалення законодавства про освіту

ТЕМА 7. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ. УКРАЇНА І БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС

7.1. Міжнародні договори України та загальновизнані принципи і норми міжнародного права в системі джерел освітнього права

Акти ООН, що регулюють окремі аспекти освітніх відносин. Документи ЮНЕСКО з питань освіти. Правові акти Ради Європи. Документи СНД про освіту. Спільні документи міжнародних організацій.

7.2. Болонський процес та формування Європейського простору вищої освіти

Історичні межі та головна мета Болонського процесу. Болонський процес і подальший розвиток законодавства України про освіту.

ТЕМА 8. ОСНОВИ ОСВІТНЬОГО ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

8.1. Освітнє законодавство та система освіти в США

8.2. Освітнє законодавство та система освіти Франції

8.3. Освітнє законодавство та система освіти Німеччини

8.4. Освітнє законодавство та система освіти РФ

8.5. Особливості освітнього законодавства та освітніх систем держав Сходу

8.6. Законодавство про освіту та освітні системи держав-учасниць СНД

1.8. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Мета виконання індивідуального завдання полягає у ґрунтовному засвоєнні студентом освітнього права через самостійну роботу із джерелами та носіями чинного законодавства в галузі освіти в Україні, практики його застосування та основ міжнародно-правового досвіду творення і реалізації освітньої діяльності та відповідних правовідносин.

Виконання індивідуального завдання необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, нормативних актів додаткової літератури, практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно за попереднім узгодженням з викладачем (лектором).

Модульний контроль індивідуального завдання здійснюється через захист студентом реферату за обраною з переліку рекомендованих тем з актуальних питань освітнього права.

Реферат виконується відповідно до методичних рекомендацій.

МЕТОДИКА НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Реферат (від лат. *refero* – повідомляю) – індивідуальне завдання, що містить стислий виклад у письмовому вигляді змісту джерел інформації з певної теми навчальної дисципліни; це доповідь на визначену тему, що містить огляд відповідної літератури чи інших джерел, базується на змісті книги, статті, а також включає висновок на основі досліджених матеріалів.

Дидактичними цілями написання реферату в навчальному закладі є формування загальнокультурного рівня студентів та понятійно-аналітичного рівня його знань, уміння самостійно аналізувати різноманітні суспільно-політичні та культурні явища сучасності, висловлювати своє ставлення до них; набуття студентом необхідної професійної підготовки; розвиток навичок самостійного наукового пошуку і вивчення літератури за обраною темою; аналіз різноманітних джерел та поглядів; узагальнення матеріалу, формулювання висновків та опанування методами ведення обґрунтованої полеміки.

Підготовка реферату сприяє формуванню правової культури майбутнього спеціаліста, самостійному аналізу державно-правових явищ, умінню науково обґрунтовано вести полеміку з питань держави і права.

Робота повинна бути написана студентом самостійно, своїми словами. Забороняється переписувати підручники, нормативні акти тощо. Цитування робіт окремих авторів необхідно наводити з посиланням на джерела їх опублікування, який наводиться в кінці роботи у списку використаної літератури.

При написанні роботи студент повинен поряд з теоретичним висвітленням аспектів теми, дати її аналіз на прикладі практичних матеріалів щодо обраної тематики.

Обсяг роботи повинен становити 10-12 сторінок печатного тексту. Текст друкується в форматі А 4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5.

На сторінках залишаються поля (ліве – 30 мм, верхнє, нижнє – 20 мм; праве – 10 мм). Абзацний відступ дорівнює 5 знакам.

Реферат повинен бути зібраний у папку або іншим чином надійно скріплений.

Захист реферату здійснюється в процесі презентації його основних положень при співбесіді з викладачем.

У тих випадках, коли індивідуальне завдання повертається студенту для виправлення помилок, нова робота повинна представлятись для перевірки разом з поверненою.

Процес написання реферату включає:

- 1) обрання й узгодження з викладачем теми; 2) підбір наукової літератури, інших джерел та їх вивчення; 3) складання плану; 4) написання тексту роботи та її оформлення.

Структура реферату.

Вступна частина: титульний аркуш; зміст (план роботи); вступ.

Основна частина: розділи реферату; висновки; перелік посилань.

Титульний аркуш. На титульному аркуші реферату вказується назва навчального закладу, назва кафедри, дисципліна, з якої виконується реферат, тема реферату, прізвище та ініціали автора роботи, зазначається факультет, курс, номер навчальної групи, місце та рік написання.

План роботи має бути складений таким чином, щоб він розкривав назву та зміст роботи та розташовується з нової сторінки. До змісту включають: послідовно перелічені назви всіх розділів та підрозділів, перелік посилань, додатки тощо і номери сторінок, які містять початок матеріалу.

Вступ розташовується з нової сторінки, в якому коротко обґрунтовується актуальність, мета дослідження; доцільно також подати термінологічні особливості реферату.

Основні розділи складають основну частину роботи, в якій розкривається суть проблеми і способи її вирішення.

Висновки. У висновках формулюються отримані теоретичні результати та пропозиції. Сформульовані висновки повинні вирізнятися ясністю, мають бути чіткими, логічно завершеними, несуперечливими і пов'язаними з іншими положеннями та поняттями теорії держави та права та поставленими завданнями.

Перелік джерел, на які є посилання, наводять з нової сторінки. Бібліографічні описи в переліку посилань подають у порядку, за яким вони вперше згадуються у тексті реферату. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання). Оформлення переліку джерел (списку літератури) повинно відповідати вимогам ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». В списку літератури повинні бути зазначені лише фактично використані студентом джерела.

В рефераті на основі детального аналізу й узагальнення наукового матеріалу порівнюються різні погляди авторів і визначається власна позиція курсанта з викладенням відповідних матеріалів. Викладення матеріалу повинно бути коротким, точним, послідовним. Для найбільш повного розкриття проблеми та водночас стислої форми передачі матеріалу до реферату рекомендується включати схеми, таблиці.

Нумерація сторінок подається арабськими цифрами без знака №. Кожна сторінка повинна бути пронумерована. Першою сторінкою вважається титульний аркуш, на якому цифра „1” не ставиться, другою вважається сторінка, що містить план роботи, і далі - згідно з порядком. Порядковий номер сторінки проставляється у правому верхньому куті сторінки без крапки вкінці.

Загальні вимоги, що забезпечують максимальну оцінку виконання індивідуального завдання:

- ✚ актуальність теми і правильність побудови змісту роботи (аналіз історії та сучасного стану законодавства по темі, визначення проблемних питань та шляхів їх вирішення);
- ✚ повнота розкриття структурних елементів змісту (вступ, загальна частина, постановка проблеми, пропозиції щодо її рішення, висновки);
- ✚ грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу;
- ✚ оформлення відповідно до методичних рекомендацій та чинних стандартів;
- ✚ наявність посилань на джерела інформації (нормативна база, монографії, наукові статті, науково-практичні коментарі, матеріали судової практики, законопроекти, міжнародне та зарубіжне законодавство);
- ✚ самостійність виконання (діагностується під час захисту).

Номера тем індивідуального завдання видаються студенту викладачем дисципліни. Але студент має право пропонувати власну тему реферату за узгодженням з викладачем.

Для виконання індивідуального завдання пропонується наступна тематика*:

1. Історія виникнення університетів в Європі і Україні.
2. Принципи побудови системи вищої освіти України.
3. Принципи побудови системи вищої освіти Росії.
4. Принципи побудови системи вищої освіти Італії.
5. Принципи побудови системи вищої освіти Великобританії.
6. Принципи побудови системи вищої освіти Іспанії.
7. Принципи побудови системи вищої освіти Франції.
8. Принципи побудови системи вищої освіти Німеччини.
9. Передумови входження вищої освіти України до Болонського процесу.
10. Ключові поняття Болонського процесу: Європейська система трансферу та акумуляції кредитів, додаток до диплому.
11. Болонський процес – конкретні рішення та дії.
12. Модернізація освіти в контексті Болонського процесу.
13. Визнання дипломів в Європейському Союзі.
14. Сутність кредитно-модульної системи організації навчального процесу.
15. Структура інформаційного пакету вищого навчального закладу.
16. Організація навчального процесу в Державному ВНЗ «Національний гірничий університет».
17. Індивідуальний навчальний план студента: принципи побудови.
18. Бібліотечно-бібліографічні джерела інформації.
19. Етапи розвитку і сучасний стан системи вищої освіти в Україні.
20. Система стандартів вищої освіти.
21. Державна політика в сфері вищої освіти в Україні.
22. Студентське самоврядування: сутність та роль в сучасній системі вищої освіти.
23. Принципи побудови статуту вищого навчального закладу на прикладі статуту Державного ВНЗ «НГУ».
24. Освітні і освітньо-кваліфікаційні рівні відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту».

25. Законодавча база діяльності вищого навчального закладу.

Примітки:

* - акцент у побудові індивідуального завдання ставився на питаннях університетської освіти, саме як підготовки студентів до навчання в університеті відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Бонського процесу. В розробці тематики застосовувалися напрацювання ХНТУ.

1.9. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий контроль з нормативної навчальної дисципліни «Освітне право» проводиться з метою оцінки результатів навчання на окремому завершеному етапі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр.

Семестровий контроль проводиться в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою у наступних формах і в такі терміни:

Курс	Семестр	Форма контролю
I	I	Залік

Підсумковий контроль проводиться за допомогою контрольних питань, наведених у навчальному посібнику або в методичних рекомендаціях до самостійного вивчення дисципліни або за допомогою спеціальної комп'ютерної програми, яка знаходиться в комп'ютерній мережі університету.

Нижче наведені приклади питань модульного контролю 1 та 2.

1. Наведіть термінологічний ряд та стисло характеристику ключових понять й категорій дисципліни «Освітне право».
2. Співвідношення понять «наука», «освіта», «навчання», «виховання».
3. Охарактеризуйте категорію «освіта».
4. Надайте характеристику поняттю «освітня діяльність».
5. Надайте характеристику поняттю «навчальний процес».
6. Наведіть та охарактеризуйте основні етапи еволюції освітньої діяльності в Україні.
7. Наведіть та охарактеризуйте основні етапи розвитку становлення законодавства про освіту в Україні.
8. Пріоритети в розвитку освіти в Україні: світові тенденції та їх вплив на законодавство України.
9. Розкрийте поняття «правове регулювання в галузі освіти».
10. Сфера застосування правового регулювання в галузі освіти.
11. Механізм правового регулювання в галузі освіти.
12. Освітні відносини та освітні правовідносини: розмежуйте поняття.
13. Поняття правовідносин в галузі освіти та їхній зміст.
14. Означте та надайте характеристику структурним елементам правовідносин в галузі освіти.
15. Охарактеризуйте структуру змісту правовідносин в галузі освіти.
16. Учасники правовідносин в галузі освіти: поняття, особливості складу.
17. Охарактеризуйте співвідношення (за змістом) суб'єктивної та об'єктивної сторони правовідносин в галузі освіти.
18. Поняття «фундаменталізація освіти».
19. Розкрийте зміст поняття «організація навчального процесу в ВНЗ».

20. Наведіть основні вимоги до організації навчального процесу в ВНЗ.
21. Управління освітнім закладом: поняття, принципи, органи.
22. Розкрийте поняття «освітнє право».
23. Розкрийте предмет освітнього права.
24. Розкрийте метод освітнього права.
25. Обґрунтуйте необхідність у виділенні нової галузі права – «Освітнє право».

1. Розкрийте поняття «система освіти», наведіть приклади.
2. Елементи системи освіти: охарактеризуйте.
3. Поняття, правова природа і структура освітньої програми.
4. Класифікація освітніх програм в Україні.
5. Форми реалізації освітніх програм; наведіть приклади.
6. Розкрийте поняття «рівень освіти»; наведіть приклади.
7. Класифікація освітніх закладів в Україні; наведіть приклади.
8. Форми отримання освіти: зміст кожної.
9. Управління системою освіти в Україні: поняття, система органів.
10. Компетенція органів управління освітою.
11. Джерела освітнього права: поняття, призначення.
12. Система джерел освітнього права: перелік, призначення.
13. Закон України «Про освіту»: характеристика основних положень та практична сторона впливу цих норм.
14. Закон України «Про вищу освіту»: характеристика основних положень та практична сторона впливу цих норм.
15. Закон України «Про сприяння соціальному становленню молоді в Україні»: характеристика основних положень та практична сторона впливу цих норм.
16. Проблеми розвитку законодавства про освіту.
17. Можливі шляхи вирішення проблем розвитку законодавства про освіту.
18. Напрями удосконалення законодавства про освіту.
19. Значення міжнародно-правових стандартів для галузі освіти.
20. Наведіть перелік основних міжнародно-правових стандартів в галузі освіти та обсяг їхньої дії.
21. Значення Болонського процесу для розвитку вищої освіти в Україні.
22. Мета Болонського процесу.
23. Сформулюйте основні відмінності в освітніх системах США та України.
24. Сформулюйте основні відмінності в освітніх системах Німеччини та України.
25. Сформулюйте основні відмінності в освітніх системах Японії та України.

1.10. ВИМОГИ ДО ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст інформаційного забезпечення має відповідати програмі інтегрованої дисципліни в повному обсязі.

Методичне забезпечення повинно відповідати стандарту вищої освіти Національного гірничого університету «СВО НГУ НМЗ-05. Нормативно-методичне забезпечення навчального процесу. Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2005. – 138 с.».

Матеріали методичного забезпечення мають містити засоби діагностики у

вигляді типових питань.

Викладач повинен забезпечити вільний доступ студента до матеріалів інформаційно-методичного забезпечення дисципліни.

1.11. ВИМОГИ ДО ЗАСОБІВ ДІАГНОСТИКИ

Засоби діагностики рівня сформованості компетенцій лекційних модулів мають бути подані у вигляді тестових завдань.

Оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється через коефіцієнт засвоєння:

$$K_3 = N/P,$$

де N - правильно виконані істотні операції рішення (відповіді),

P – загальна кількість визначених істотних операцій.

Критерії визначення оцінок:

“відмінно” -	$K_3 > 0,9;$
“добре” -	$K_3 = 0,8...0,9;$
“задовільно” -	$K_3 = 0,7...0,8;$
“незадовільно” -	$K_3 < 0,7.$

При остаточній оцінці результатів виконання завдання необхідно враховувати здатність студента:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- інтерпретувати схеми, графіки, діаграми;
- аналізувати і оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, з дотриманням вимог чинних стандартів.

1.12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

За даними МОН на 01.09.2010 року спеціальні літературні джерела з освітнього права знаходяться у розробці.

1.13. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЯКІСТЬ ВИКЛАДАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідальність за якість викладання та інформаційно-методичного забезпечення несе завідувач кафедри.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ**
Державний вищий навчальний заклад «Національний гірничий
університет»

Методичні рекомендації
до самостійного вивчення нормативної дисципліни
"ОСВІТНЄ ПРАВО"

Дніпропетровськ
2011

2.1. ВСТУП

Для самостійного вивчення дисципліни необхідно вивчити матеріал відповідно до навчальної програми дисципліни.

Самостійну роботу варто починати з вивчення тексту лекції, після чого потрібно опрацювати та законспектувати в зошиті для самопідготовки відповідний матеріал іншого джерела. Читати треба уважно, всебічно та критично аналізувати прочитане. Зустрівши нове, незрозуміле слово, вираз, обов'язково необхідно з'ясувати його смисл. Не зробивши цього, студент ризикує сприйняти неправильно значення слова, виразу або й всього тексту. Тут варто скористатися словниками або іншими науковими чи офіційними джерелами, які містять визначення або дають тлумачення державно-правових явищ, що вивчаються студентами.

Перелік рекомендованої літератури не є вичерпним. Студенти мають використовувати інші джерела і особливо періодичні видання.

Опанування положень курсу передбачає не тільки міцне засвоєння визначень тих чи інших категорій, характерних рис та ознак, але й розуміння й усвідомлення різних точок зору щодо освітніх правових позицій.

При цьому слід пам'ятати, що найбільш точну, об'єктивну і неупереджену інформацію можна отримати при вивченні первинної інформації, а саме нормативно-правових актів в галузі освіти.

Після самостійного вивчення дисципліни або окремих її розділів перевірити якість засвоєння матеріалу можна давши відповіді на контрольні питання, наведені нижче.

2.2. ПУТІВНИК ДЖЕРЕЛАМИ ІНФОРМАЦІЇ

Номер модуля за програмою	Назва змістовного модуля	Посилання на рекомендоване джерело інформації або бібліографічний опис додаткового джерела
1	Загальні положення про освітню діяльність	<p>Б-я джерело довідникової інформації. Офіційний сайт МОН : http://www.mon.gov.ua Конституція України (розділ II) Кримінальний кодекс України (ст.183 порушення права на отримання освіти) Кодекс законів про працю України Національна доктрина розвитку освіти Закон України «Про освіту» Закон України «Про вищу освіту» Закон України «Про загальну середню освіту» Закон України «Про дошкільну освіту» Закон України «Про позашкільну освіту» Закон України «Про професійно-технічну освіту» Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» Закон України «Про забезпечення молоді, яка отримала вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем з наданням дотації роботодавцю» Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю» Постанова КМУ «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» Наказ МОН України «Щодо Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у ВНЗ III і IV рівнів акредитації» Наказ МОН України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» Постанова ВРУ «Про прийняття за основу проекту Закону України «Про вищу освіту» (нова редакція)</p>
	Основи правового регулювання в галузі освіти. Правовідносини в галузі освіти. Учасники цих правовідносин	<p>Б-я підручник з теорії держави і права (розділ, присвячений режиму правового регулювання, теорії з правових відносин) Конституція України (розділ II) Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої : Указ Президента України від 09.12.2010 р. № 1085/2010 (з наступними змінами) Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» Постанова КМУ «Про навчання іноземних громадян в Україні»</p>
	Університетська освіта в контексті Болонського процесу. Управління освітнім закладом	<p>Байденко В. И. Болонский процесс: структурная реформа высшего образования Европы / В. И. Байденко. - М : Исслед. центр проблем качества подготовки специалистов, Рос. новий ун -т, 2002. - 128 с. Болонський процес : бібліографія / [уклад. В. І. Корольов, З. І. Тимошенко, О. Г. Дмитрунь] ; за ред. З. І. Тимошенко. - К. : В-во Європ. ун-ту, 2004. – 19 с. Болонський процес у фактах і документах / [упо-</p>

		<p>ряд. Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубінко В. В., Бабин І. І.]. – Київ – Тернопіль: вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – 52 с.</p> <p>Болонський процес: модель структури додатка до диплома / [упоряд. Тимошенко З. І., Козаченко О. І., Греков А. М., Гапон Ю. А. - К.: Вид - во Європ. Ун - ту, 2004. – 73 с.</p> <p>Болонський процес : документи. - К.: Вид - во Європ. Ун - ту, 2004. – 169 с.</p> <p>Дмитриченко М. Ф. Вища освіта і Болонський процес : навч. посібник для студентів вищ. Навч. закладів. / М. Ф. Дмитриченко, Б. І. Хорошун, О. М. Язвінська та ін. – К., 2006.</p> <p>Згуровський М. З. Болонський процес : головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України / М. З. Згуровський. – К.: НТУУ «КПІ», 2006. – 544 с.</p> <p>Кроки Болонського процесу (коротка довідка). – Дніпропетровськ : НГУ, 2004. – 8 с.</p> <p>Модернізація вищої освіти України і Болонський процес : матеріали до першої лекції / [уклад. М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, К. М. Левківський, Ю. В. Сухарніков] ; відп. ред. Степко М. Ф. – К., 2004. – 24 с.</p> <p>Нормативно-методичне забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу : навчально-методичний посібник / [В. О. Салов, О. І. Додатко, Т. В. Журавльова та ін.] ; за загал. ред. В. О. Салова. – Дніпропетровськ : НГУ, 2006. – 133 с.</p> <p>Освітні інновації у вищому навчальному закладі України : каталог / [уклад. Соколов В. І., Висоцький В. В.; відп. ред. К. М. Левківський]. – К. : Стилюс, 2003. – 336 с.</p> <p>Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр.) / [за ред. В. Г. Кременя]. - Київ-Тернопіль: вид-во ТДПУ, 2004. – 147 с.</p> <p>Півняк Г. Г. Освіта і наука - національні пріоритети (статті, інтерв'ю, доповіді, виступи 2003-2004рр.) / Півняк Г. Г. – Дніпропетровськ : НГУ, 2004. – 254 с.</p> <p>Стратегія реформування освіти в Україні : рекомендації з освітньої політики. – К. : «К.І.С», 2003. – 296 с.</p> <p>Офіційний сайт МОН : http://www.mon.gov.ua</p> <p>Концепція Загальнодержавна програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу</p> <p>Розпорядження КМУ «Про реорганізацію Національної гірничої академії»</p> <p>Постанова КМУ «Питання Національного гірничого університету»</p> <p>Статут НГУ</p> <p>Правила внутрішнього трудового розпорядку НГУ</p> <p>Колективний договір НГУ</p>
	Поняття, предмет та методи освітнього права	<p>Конспект лекції</p> <p>Валєєв Р. Г. Освітнє право України : [навч. посібник] / Р. Г. Валєєв. – Луганськ, 2011. – 287 с.</p>
	Система освіти в Україні.	<p>Офіційний сайт МОН : http://www.mon.gov.ua</p>

	<p>Управління системою освіти</p>	<p>Указ Президента України «Про заходи щодо вдосконалення системи вищої освіти в Україні» Положення про Державну інспекцію навчальних закладів Положення про Державний реєстр ВНЗ Положення про український центр оцінювання якості освіти Постанова КМУ «Про порядок створення, реорганізації і ліквідації навчально-виховних закладів» Положення про державний ВНЗ Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) Положення про акредитацію ВНЗ і спеціальностей у ВНЗ та вищих професійних училищах Постанова КМУ «Про затвердження нормативів чисельності студентів, аспірантів, докторантів, здобувачі наукового ступеня кандидата наук, слухачів, інтернів на одну штатну посаду науково-педагогічного працівника у ВНЗ III і IV рівня акредитації та ВНЗ післядипломної освіти державної форми власності» Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів ВЗО Умови прийому до ВНЗ України Перелік платних послуг, які можуть надаватися державними навчальними закладами Перелік платних послуг, які можуть надаватися в державних та комунальних закладах охорони здоров'я, вищих медичних навчальних закладах та науково-дослідних установах Положення про визнання іноземних документів про освіту Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників ВНЗ III і IV рівня акредитації Положення про організацію навчального процесу у ВНЗ Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах МОН Норми часу для планування й обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників ВНЗ Наказ МОН, академії педагогічних наук України «Про забезпечення розвитку психологічної служби в системі освіти України» Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах Перелік документів про освіту і вчені звання Постанова КМУ «Про документи про освіту» Порядок замовлення, видачі та обліку документів про освіту державного зразку Правила пожежної безпеки для закладів, установ, організацій системи освіти України Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і закладах освіти Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання цільових пільгових державних кредитів для</p>
--	-----------------------------------	---

	<p>здобуття вищої освіти» Указ Президента України «Про Положення про порядок надання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених» Постанова КМУ «Питання стипендіального забезпечення» Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»</p>
Джерела освітнього права	<p>Конспект лекції Валєєв Р. Г. Освітнє право України : [навч. посібник] / Р. Г. Валєєв. – Луганськ, 2011. – 287 с.</p>
Міжнародно-правові стандарти в галузі освіти. Україна і Болонський процес	<p>http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/international/base/7</p>
Основи освітнього права зарубіжних країн	<p>Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права Велика хартія університетів. Болонья, 18.09.1998 р Сорбонська декларація. Париж, Сорбонна, 25.05.1998р. Спільна заява європейських міністрів освіти від 19.06.1999р. Болонья Комюніке Конференції Міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти «Загальноєвропейський простір вищої освіти - досягнення цілей». Берген, 19-20.05.2005р. Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні. Лісабон, 11.04.1997р.</p>

2.3. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСВІТНЄ ПРАВО»

1. Продовжить: освіта - це...
2. Продовжить: освітня діяльність - це...
3. Продовжить: освітня система - це...
4. Продовжить: система освіти - це...
5. Продовжить: наукова діяльність - це...
6. Продовжить: освітянська діяльність - це...
7. Продовжить: навчання - це...
8. Продовжить: виховання - це...
9. Продовжить: навчальний процес - це...
10. Продовжить: вища освіта - це...
11. Продовжить: вищий заклад освіти - це...
12. Продовжить: освітні правовідносини - це...
13. Продовжить: відносини у сфері освіти - це...
14. Продовжить: регулювання галуззю освіти - це...
15. Продовжить: правове регулювання в галузі освіти - це...
16. Продовжить: правова освіта - це...
17. Продовжить: освітнє право - це...
18. Основні етапи еволюції освітньої діяльності в Україні.
19. Основні етапи розвитку становлення законодавства про освіту в Україні.
20. Основні напрями розвитку вищої освіти в Україні.
21. Світові тенденції та їх вплив на законодавство України в галузі освіти.
22. Основні засади освіти в Україні.
23. Конституційне право на освіту в Україні.
24. Система вищої юридичної освіти в Україні.
25. Особливості здійснення освітньої діяльності в Україні.
26. Вимоги до учасників освітньої діяльності.
27. Особливості правової освіти в Україні.
28. Сферу застосування правового регулювання в галузі освіти.
29. Механізм правового регулювання в галузі освіти.
30. Система стандартів вищої освіти.
31. Освітні відносини та освітні правовідносини: розмежуйте поняття.
32. Зміст правовідносин в галузі освіти.
33. Означте та надайте характеристику структурним елементам правовідносин в галузі освіти.
34. Охарактеризуйте структуру змісту правовідносин в галузі освіти.
35. Учасники правовідносин в галузі освіти: поняття, особливості складу.
36. Учасники навчально-виховного процесу ВНЗ.
37. Порядок прийому студентів, слухачів до ВНЗ.
38. Переведення студентів, слухачів до інших навчальних закладів.
39. Особливості отримання освіти закордонних українців.
40. Особливості отримання освіти іноземним громадянам.
41. Права студентів, курсантів, слухачів, стажистів, магістрів, аспірантів, докторантів.
42. Обов'язки студентів, курсантів, слухачів, стажистів, магістрів, аспірантів, докторантів.
43. Права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників.
44. Суб'єкти освітньої діяльності.
45. Рівні акредитації закладів освіти в Україні.

46. Порядок створення, реорганізації, ліквідації, ліцензування, атестації та акредитації вищого закладу освіти.
47. Завдання, права та обов'язки вищого закладу освіти.
48. Правовий статус Національного гірничого університету.
49. Структура Національного гірничого університету.
50. Охарактеризуйте співвідношення (за змістом) суб'єктивної та об'єктивної сторони правовідносин в галузі освіти.
51. Продовжить: фундаменталізація освіти – це...
52. Розкрийте зміст поняття «організація навчального процесу в ВНЗ».
53. Наведіть основні вимоги до організації навчального процесу в ВНЗ.
54. Документи про освіту.
55. Управління освітнім закладом: поняття.
56. Управління освітнім закладом: принципи.
57. Управління освітнім закладом: органи.
58. Студентське самоврядування.
59. Міжнародні зв'язки і зовнішньоекономічна діяльність.
60. Фінансування діяльності вищих закладів освіти.
61. Розкрийте предмет освітнього права.
62. Розкрийте метод освітнього права.
63. Обґрунтуйте необхідність у виділенні нової галузі права – «Освітнє право».
64. Елементи системи освіти: охарактеризуйте.
65. Форми навчання.
66. Основні види навчальних занять з теоретичної підготовки та їх характеристика.
67. Види самостійної роботи студента.
68. Практична підготовка студента.
69. Контрольні заходи.
70. Навчальний час студента.
71. Науково-методичне забезпечення навчального процесу.
72. Переведення студентів.
73. Відрахування студентів.
74. Поновлення у складі студентів.
75. Працевлаштування випускників.
76. Освітня програма : поняття.
77. Освітня програма : правова природа.
78. Освітня програма : структура.
79. Освітня програма : класифікації.
80. Освітня програма : форми реалізації.
81. Освітньо-кваліфікаційні характеристики фахівця з вищою освітою за спеціальністю «Правознавство».
82. Розкрийте поняття «рівень освіти».
83. Освітньо-професійні програми підготовки фахівця.
84. Організація і контроль процесу підготовки та захисту письмових робіт.
85. Вибір проблеми дослідження, наукового керівника, теми, затвердження їх та конкретизація завдання на проведення дослідження.
86. Обґрунтування теми, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження.
87. Висунення гіпотез та відпрацювання теоретичних засад дослідження.
88. Розробка програми і методики дослідження, його проведення.
89. Опрацювання нормативних, наукових, навчально-методичних та інших літературних джерел.
90. Підготовка до написання та написання роботи.
91. Основні вимоги до структури та тексту письмової роботи.
92. Правила оформлення письмової роботи та вимоги до неї.

93. Рецензування, підготовка та проведення захисту письмової роботи.
94. Класифікація освітніх закладів в Україні (наведіть приклади).
95. Форми отримання освіти: зміст кожної.
96. Управління системою освіти в Україні: поняття, система органів.
97. Компетенція органів управління освітою.
98. Джерела освітнього права: поняття, призначення.
99. Система джерел освітнього права: перелік, призначення.
100. Закон України «Про освіту»: характеристика основних положень та практична сторона впливу цих норм.
101. Закон України «Про вищу освіту»: характеристика основних положень та практична сторона впливу цих норм.
102. Закон України «Про сприяння соціальному становленню молоді в Україні»: характеристика основних положень та практична сторона впливу цих норм.
103. Проблеми розвитку законодавства про освіту.
104. Шляхи вирішення проблем розвитку законодавства про освіту.
105. Напрями удосконалення законодавства про освіту.
106. Значення міжнародно-правових стандартів для галузі освіти.
107. Наведіть перелік основних міжнародно-правових стандартів в галузі освіти та обсяг їхньої дії.
108. Значення Болонського процесу для розвитку вищої освіти в Україні.
109. Мета Болонського процесу.
110. Особливості освітньої системи США.
111. Особливості освітньої системи Німеччини.
112. Особливості освітньої системи Японії.

2.4. Рекомендована література

Основна

Валеев Р. Г. Освітнє право України : [навч. посібник] / Р. Г. Валеев. – Луганськ, 2011. – 287 с.

Андреєва Д.Є. Місце правового регулювання суспільних відносин у галузі освіти в сучасній системі права України / Д.Є. Андреєва // Вісник Запорізького національного університету (Юридичні науки). – 2011. – №1. – С. 11–15.

Андреєва Д.Є. До питання становлення освітнього права в Україні / Д.Є. Андреєва // Вісник Запорізького національного університету (Юридичні науки). – 2011. – №. 12. – С.

Конституція України : Закон Верховної Ради України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. - Ст. 141.

Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України : Указ Президента України від 08.04.2011 р. № 410/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. - №29. – С. 178. – стаття 1243.

Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 05.02.1993 р. № 2998-ХІІ (з наступними змінами) [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2998-12>.

Про схвалення Концепції проекту Загальнодержавної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2009-2015 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.06.2008 р. № 825-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=825-2008-%D1%80>.

Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=347%2F2002>.

Про освіту: Закон України від 23.05.1991 р. № 1060 – ХІІ (з наступними змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1060-12>.

Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні: Декларація від 15.12.1992 р. № 2859 –ХІІ (з наступними змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2859-12>.

Додаткова

Андрейцев В. І. Сучасна правнича наука та освіта : діалектика реформування методології / В. І. Андрейцев // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. - № 60-61.

Вища освіта. Нормативно-правові акти про організацію освіти у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації : у 2 кн. / [укладачі М. І. Панов, Ю. П. Битяк, Г. С. Гончарова та ін. / за ред. проф. М. І. Панова]. – Харків : Право, 2006. – 688 с.

Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посібник / С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. – [2-ге вид., перероб.]. – К. : Знання, 2006. – 487 с. – (Вища освіта XXI століття).

Дмитриева М. С. Управление учебным процессом в высшей школе / Маргарита Степановна Дмитриева. – Новосибирск, 1971. - 180 с. – (Репринтное издание. Компьютерная верстка и печать СПД-ФЛ Назарчук Сергей Леонидович, г. Одесса, 2009).

Журавський В. С. Болонський процес: головні принципи входження в європейський простір вищої освіти / В. С. Журавський, Згуровський М. З. - К.: «ІВЦ Видавництво політехніка», 2003. – 200 с.

Закон України «Про освіту». Науково-практичний коментар / [за загал. ред. Кременя В. Г.]. – К., 2002. – 323 с.

Козлов А. А. Молодой человек: становление образа жизни / А. А. Колов, А. В. Лисовский. – М. : Изд-во политич. лит-ры, 1986. – 168 с.

Кремень В. Г. Вища освіта в Україні : навч. посібник / Кремень В. Г., Ніколаєнко С. М., Степко М. Ф. ; за ред. В. Г. Кременя, С. М. Ніколаєнка. – К. : Вид-во Знання, 2005. – 327 с.

Кремень В. Освіта і наука в Україні - інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / Василь Кремень. – К. : Грамота, 2005. – 448 с.

Міщик Л. І. Соціально-психологічні та педагогічні проблеми дезадаптації дітей і підлітків : навч. посібник / Л. І. Міщик, З. Г. Білоусова. – Запоріжжя : ЗНУ, 2003. – 106 с.

Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу / [за ред. Кременя В. Г.]. – Київ-Тернопіль.

Салов В. О. Основи педагогіки вищої школи : навч. посібник. - Дніпропетровськ : НГУ, 2003. – 183 с.

Степко М. Ф. Болонський процес і навчання впродовж життя / М. Ф. Степко, Б. В. Клименко, Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ. - Харків: НТУ, 2004. – 111 с.

Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М. М. Фіцула. – Тернопіль : Навчальна книга, 1999. – 192 с.

Чуйко Г. П. Болонський процес – українською / Г. П. Чуйко, Н. Г. Чуйко. – Херсон : Вид. ХНТУ, 2004. – 23 с.

Проблеми розробки галузевих стандартів вищої освіти нового покоління : зб. тез доп. наук.-метод. конф., 12-13 трав. 2011р., м. Дніпропетровськ. – Д. : На-

ціональний гірничий університет, 2011. -198 с.

Урядовий портал : єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=837721. – (Адміністративна реформа).

Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої : Указ Президента України від 09.12.2010 р. № 1085/2010 (з наступними змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1085%2F2010>.

Періодичні видання

Журнал «Вища школа»

Журнал «Вища освіта України»

Журнал «Шлях освіти»

Журнал «Науковий світ»

Журнал «Кампус»

Всеукраїнський журнал «Студент-правник»

Журнал «Высшее образование сегодня»

Газета «Освіта»

Газета «Освіта України»

Корисні лінки

<http://osvita.ua>

Освітньо-виробничий-науковий портал : <http://rudana.in.ua>

Федеральное государственное учреждение

«Федеральный центр образовательного законодательства» :

<http://www.lexed.ru/elbook.html>

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України: [Про Міністерство]. –

Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=ministry>.

Президент України Віктор Янукович : Офіційне інтернет-представництво. –

Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>.

Навчальне видання
Андрєєва Дарія Євгеніївна

МАТЕРІАЛИ
інформаційно-методичного забезпечення дисципліни

«ОСВІТНЄ ПРАВО»

Підписано до друку . Формат 30×42/4.
Папір офсет. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,6.
Обл.-вид. арк. 1,6. Тираж 300 прим. Зам. №

Підготовлено до друку та видруковано
у Державному ВНЗ «Національний гірничий університет»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842

49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19.